

Slovenská komora
certifikovaných účtovníkov

**ETICKÝ
KÓDEX**

**Slovenskej komory
certifikovaných účtovníkov**

Schválil

zjazd

Slovenskej komory certifikovaných účtovníkov
14. októbra 2004 v Bratislave

Čl. 1

Vznik a riešenie etických konfliktov

1. Certifikovaný účtovník sa pri výkone práce môže dostať do situácie, že na jeho zistenia a uzávery sa bude vykonávať nátlak na ich pozmenenie. Tento nátlak nesmie narušiť jeho objektivitu. Certifikovaný účtovník je povinný zabezpečiť, aby zásadu objektivnosti dodržiavali aj ostatní pracovníci, ktorí poskytujú profesionálne služby.
2. Certifikovaný účtovník sa pri výkone svojej práce dostane aj do situácie, ktorá vedie k stretu záujmov. Tieto strety vznikajú najrôznejším spôsobom a zahŕňajú od pomerne nevýznamných rozhodnutí až možné hraničné prípady (nezákonné konania). Certifikovaný účtovník musí správne reagovať na faktory, ktoré vyvolávajú stret záujmov.
3. V prípade vážneho etického problému rieši certifikovaný účtovník takýto spor v súlade s platným poriadkom v organizácii, pre ktorú pracuje. Ak tento poriadok neumožňuje daný etický problém vyriešiť, treba postupovať tak, aby sa vzniknutý problém prerokoval a uzavrel s priamym nadriadeným.
4. Keď sa daný problém nepodarí vyriešiť s priamym nadriadeným, certifikovaný účtovník sa s problémom obráti na funkcionára na vyššom stupni riadenia. O tomto rozhodnutí informuje priameho nadriadeného. Ak je priamym nadriadeným výkonný riadiaci pracovník (alebo osoba v podobnej funkcii), považuje sa za nasledujúci vyšší stupeň riadenia kontroly predstavenstvo, dozorná rada, rada spoločníkov alebo akcionárov.
5. Každý certifikovaný účtovník, ktorý zastáva vyššiu funkciu, presadzuje v organizácii, pre ktorú pracuje, prijatie zásad riešenia sporov.
6. Slovenská komora certifikovaných účtovníkov zabezpečí členom – certifikovaným účtovníkom, ktorí sa dostanú do etického alebo právneho sporu, odborné konzultácie a poradenstvo.

Čl. 2

Odborná spôsobilosť

1. Certifikovaný účtovník neuvádza o svojej osobe odborné znalosti a skúsenosti, ktoré nezískal.
2. Odborná spôsobilosť sa skladá z dvoch samostatných častí.
 - a) Dosiachnutie odbornej spôsobilosti:

Dosiachnutie odbornej spôsobilosti vyžaduje všeobecné vzdelanie s následným odborným vzdelaním, so skúškami z príslušných odborných predmetov a s určeným počtom rokov praxe.
 - b) Udržiavanie odbornej spôsobilosti:

Udržiavanie odbornej spôsobilosti si vyžaduje sústavný prehľad vo vývoji profesie účtovníka, neustálu informovanosť o platnom znení zákonov a právnych predpisov regulujúcich sféru jeho činnosti vrátane príslušných národných a medzinárodných ustanovení o účtovníctve a metodických pokynov a ich prísne dodržiavanie v profesionálnej praxi.

3. Certifikovaný účtovník nemôže vo svojej praxi poskytovať odborné služby, na ktoré nie je odborne spôsobilý, pokiaľ nemá zabezpečené kvalifikované odborné poradenstvo. V prípade, že certifikovaný účtovník nie je odborne spôsobilý na vykonanie určitých špeciálnych odborných služieb, môže požiadať o odbornú radu príslušných expertov – iných certifikovaných účtovníkov, audítorov, právnikov, technikov.

Čl. 3

Dôverný charakter informácií

1. Certifikovaný účtovník je povinný zachovávať mlčanlivosť o situácii svojich klientov alebo zamestnávateľov, s ktorou sa oboznámil pri poskytovaní odborných služieb. Povinnosť mlčanlivosti sa vzťahuje aj na obdobie po skončení pracovného pomeru medzi certifikovaným účtovníkom a jeho klientom alebo zamestnávateľom (§ 17 až 20 Obchodného zákonníka).
2. Povinnosť mlčanlivosti musí certifikovaný účtovník dodržiavať vždy, s výnimkou prípadov, keď dostane písomné vyhlásenie o zbavení mlčanlivosti, alebo ak je povinný zo zákona vypovedať o informáciách pred orgánom činným v trestnom konaní (§168 ods. 1 Trestného zákona).
3. Certifikovaný účtovník je povinný zabezpečiť, aby zásadu mlčanlivosti dodržiavali aj podriadení pracovníci a osoby, ktoré mu poskytujú odbornú pomoc.
4. Informácie o situácii klienta alebo zamestnávateľa, ktoré certifikovaný účtovník získa pri výkone odborných služieb, nesmie využívať pre vlastný prospech alebo prospech tretej osoby.

Čl. 4

Propagácia

Pri marketingu a propagácii svojej osoby a služieb sa certifikovaný účtovník vyvaruje:

- a) prostriedkov znevažujúcich profesiu certifikovaných účtovníkov alebo audítorov,
- b) zveličovania ponúkaných služieb, vlastnej kvalifikácie a dosiahnutej praxe,
- c) znižovania úrovne práce iných certifikovaných účtovníkov alebo audítorov.

Čl. 5 Nezávislosť

1. V prípade, že certifikovaný účtovník uskutočňuje také činnosti, ktorých súčasťou je výrok podobný výroku audítora, to znamená, že obsah výroku je významný pre klienta, potom predpokladom objektivity a vierohodnosti výroku je nezávislosť certifikovaného účtovníka od klienta. V tomto prípade je certifikovaný účtovník povinný riadiť sa príslušným ustanovením etického kódexu Slovenskej komory audítorov.
2. Za základné atribúty ohrozenia nezávislosti považujeme najmä:
 - finančnú angažovanosť alebo záujem na subjekte klienta alebo jeho záležitostiach (priama finančná závislosť od klienta, pozícia veriteľa voči klientovi, uplatňovanie vplyvu u klienta),
 - záujem certifikovaného účtovníka na poskytovaní iných odborných služieb,
 - osobné a príbuzenské vzťahy medzi certifikovaným účtovníkom a klientom,
 - vysoký podiel príjmov od jedného klienta,
 - neadekvátnu výšku odmeny za poskytnuté služby,
 - prijatie služby alebo tovaru od klienta bezplatne alebo za nápadne nízku cenu.

Čl. 6 Odmeny

1. Certifikovaný účtovník, ktorý poskytuje odborné služby klientom, je zodpovedný aj za riziká pri uskutočnení týchto služieb v súlade s bezúhonnosťou a objektivitou a v súlade s príslušnými metodickými predpismi. Za poskytnuté služby má certifikovaný účtovník nárok na odmenu.
2. Odmeny za odborné služby optimálnym spôsobom vyjadrujú hodnotu odborných služieb poskytnutých klientovi pri zvážení nasledujúcich faktorov:
 - a) vedomostí a schopností nevyhnutných pre daný typ odborných služieb,
 - b) úrovne vzdelania a skúseností potrebných na realizáciu týchto odborných služieb,
 - c) času, ktorý jednotlivé osoby zúčastňujúce sa na poskytovaní odborných služieb tejto úrovni venujú,
 - d) stupňa zodpovednosti, ktorý vyžadujú poskytnuté služby.
3. Certifikovaný účtovník nesmie vydávať vyhlásenia v to zmysle, že bude v danom čase alebo v budúcom období poskytovať určité odborné služby za určitú odmenu, odhadovanú odmenu alebo v určitom rozpätí, ak je v čase,

keď toto vyhlásenie robí, zrejme, že tieto odmeny budú podstatne vyššie a pravdepodobného klienta na to neupozorní.

4. Je neprípustné ponúkať alebo poskytovať klientovi služby s podmienkou, že certifikovaný účtovník dostane odmenu len v prípade, ak jeho služby prinesú žiadaný efekt alebo výsledok.
5. V prípade, keď je pri poskytovaní odborných služieb klientovi nevyhnutné alebo účelné účtovať vopred dohodnutú odmenu, musí certifikovaný účtovník odhadnúť túto odmenu s prihliadnutím na skutočnosti uvedené v odsekoch 2 a 4.
6. Uvedené odseky sa týkajú odmien, a nie úhrady výdavkov. Ostatné výdavky, ku ktorým patrí najmä cestovné spojené priamo s odbornými službami poskytnutými konkrétnemu klientovi, sa vyúčtujú k odmene za odborné služby.

Čl. 7

Vzťahy k ostatným certifikovaným účtovníkom a audítorm vo verejnej praxi

Prijímanie nových objednávok

1. Prijímanie nových objednávok sa vzťahuje na certifikovaných účtovníkov, ktorí ponúkajú svoje služby dodávateľským spôsobom, na úrovni bilančných účtovníkov a účtovníkov expertov.
2. Certifikovaný účtovník poskytuje len také služby, na realizáciu ktorých má odbornú spôsobilosť.
3. Účtovník, ktorý nemá potrebné znalosti a schopnosti, sa obyčajne zdráha odporučiť svojmu klientovi iného certifikovaného účtovníka, ktorý má tieto znalosti a schopnosti, z obáv zo straty terajšej klientely. Klient tak prichádza o možnosť rady, na ktorú má právo. Platí zásada, že pri výbere subjektov, ktoré poskytujú odborné poradenstvo, je rozhodujúce želanie klienta bez ohľadu na to, či zvolený subjekt má alebo nemá špeciálne znalosti a schopnosti. Certifikovaný účtovník sa nesmie snažiť akýmkoľvek spôsobom obmedzovať slobodu a voľbu klienta pri zabezpečovaní špeciálnych poradenských služieb, naopak, ako profesionálny odborník musí klienta v tomto zmysle podporovať. Keď certifikovaného účtovníka požiadajú o poskytnutie služieb alebo poradenstva, je jeho povinnosťou zistiť, či tento potenciálny klient má už vôbec účtovníka, ktorý mu bude naďalej poskytovať odborné služby; treba postupovať podľa ustanovení uvedených v čl. 9.
4. Nastupujúci certifikovaný účtovník obmedzí ním poskytované služby na konkrétne úlohy, ktoré mu doterajší účtovník odovzdal, pokiaľ klient nerozhodne inak. Takisto je povinný urobiť nevyhnutné kroky na posilnenie existujúcich vzťahov medzi doterajším účtovníkom a klientom.

5. Keď klient požiada nastupujúceho certifikovaného účtovníka o realizáciu úlohy, ktorá sa svojím typom jasne odlišuje od úlohy doterajšieho účtovníka alebo od úlohy, ktorú mu pôvodne postúpili účtovník alebo klient, treba túto úlohu považovať za zvláštnu. Nastupujúci certifikovaný účtovník musí pred prijatím práce tohto typu upozorniť klienta na svoju profesijnú povinnosť oboznámiť s danou úlohou doterajšieho účtovníka a zároveň si vyžiadať všetky dostupné informácie na jej vykonanie.
6. Za určitých okolností môže klient trvať na tom, aby doterajšiemu účtovníkovi neposkytli informácie. V tomto prípade nastupujúci certifikovaný účtovník posúdi dôležitosť a opodstatnenosť klientových dôvodov.
7. Nastupujúci certifikovaný účtovník postupuje:
 - a) v súlade s pokynmi, ktoré dostal od doterajšieho účtovníka alebo klienta, pokiaľ nie sú v rozpore s príslušnými zákonnými ustanoveniami alebo inými právnymi predpismi,
 - b) tak, aby doterajší účtovník bol informovaný o všeobecnom charaktere poskytovaných odborných služieb.
8. V prípade, že odborné služby pre daného klienta zabezpečujú dvaja alebo viacerí certifikovaní účtovníci, je vhodné informovať len toho certifikovaného účtovníka, ktorému takéto informácie patria podľa konkrétneho charakteru služieb.
9. Doterajší účtovník udržiava po odovzdaní pokynov, ktoré sa týkajú agendy, vhodné kontakty s nastupujúcimi certifikovanými účtovníkmi a spolupracuje s nimi pri oprávnených žiadostiach o pomoc.
10. Nastupujúci certifikovaný účtovník si musí uvedomiť, že jeho názor môže vyvolať nežiaduci nátlak na úsudok a objektivitu, ak dodržiavanie účtovných, audítorských a iných štandardov má hodnotiť iný certifikovaný účtovník, a nie doterajší účtovník. Certifikovaný účtovník si pred začatím poradenstva zabezpečí voľný prístup ku všetkým informáciám, aby minimalizoval riziko nesprávneho výroku. V prípade žiadosti o vyslovenie názoru o uvedených okolnostiach treba požiadať o komunikáciu s doterajším účtovníkom. Nastupujúci certifikovaný účtovník by mal rovnako so súhlasom klienta dať doterajšiemu účtovníkovi kópiu svojej záverečnej správy.

Čl. 8

Nahradenie iného certifikovaného účtovníka

1. Majitelia firmy majú právo vybrať si svojich odborných poradcov. Rovnako ako treba chrániť legitímne záujmy vlastníkov, je práve tak potrebné, aby mal certifikovaný účtovník, ktorého požiadajú, aby nahradil iného certifikovaného účtovníka, možnosť si overiť, či neexistujú profesijné dôvody na odmietnutie vymenovania. Ak nie je vznesená

konkrétna požiadavka, nemá doterajší účtovník sám ponúkať informácie o klientových záležitostiach.

2. Navrhovaný nový certifikovaný účtovník musí považovať všetky získané informácie za utajené a prikladať im náležitý význam.
3. Informácie získané od doterajšieho účtovníka môžu napríklad ukazovať, že dôvody uvedené klientom na vysvetlenie tejto zmeny nezodpovedajú skutočnosti. Môže z nich vyplývať, že zmena certifikovaného účtovníka sa navrhuje preto, že doterajší účtovník stál pevne za svojou prácou a riadne si plnil svoje povinnosti certifikovaného účtovníka aj napriek odporu klienta, a teda existujú výhovorky o situácii, keď medzi ním a klientom vznikli nezhody v zásadných i praktických otázkach.
4. Doterajší účtovník by mal odovzdať novému certifikovanému účtovníkovi všetky účtovné knihy a podklady klienta, ktoré sa budú ďalej viesť po uskutočnení zmeny, pokiaľ nemá ako certifikovaný účtovník právny nárok, si ich nechať.

Čl. 9

Reklama a ponúkание služieb

1. Reklama a ponuka služieb certifikovaných účtovníkov musí objektívnym spôsobom, slušne, čestne, pravdivo a v hraniciach dobrého vkusu informovať verejnosť o ponúkaných službách.
2. Reklamy a ponuky služieb, ktoré nespĺňajú uvedené kritéria, sú tie, ktoré:
 - a) vzbudzujú falošné, klamlivé a neoprávnené očakávania priaznivých výsledkov,
 - b) naznačujú možnosť ovplyvniť súd, rozhodcovský orgán alebo úradného zástupcu,
 - c) obsahujú samochválu, ktorá nie je podložená overiteľnými faktmi,
 - d) používajú porovnávania s inými certifikovanými účtovníkmi,
 - e) obsahujú osobné vysvedčenia a posudky,
 - f) obsahujú najrôznejšie vyhlásenia, ktoré by mohli rozumne uvažujúceho človeka pomýliť alebo oklamať,
 - g) umožňujú účtovníkovi neoprávnené sa nazývať expertom alebo špecialistom v určitom odbore účtovníctva.

Čl. 10

Stret profesijných a zamestnaneckých záujmov

1. Certifikovaní účtovníci v zamestnaneckom pomere sú povinní lojalitou voči svojmu zamestnávateľovi aj k svojej profesii. Medzi týmito dvoma postojmi môže niekedy dochádzať k stretom. Zamestnávateľ nemá právo žiadať od zamestnanca, aby:
 - a) porušoval zákon,

- b) porušoval pravidlá a štandardy svojej profesie,
 - c) nehovoril pravdu alebo podával zavádzajúce informácie osobám, ktoré realizujú audit u svojho zamestnávateľa (vrátane zamlčania určitých skutočností),
 - d) podpísal svojím menom alebo bol inakšie spojený s vyhlásením, ktoré zásadným spôsobom skresľuje fakty.
2. Rozdielnosť názorov na správnosť hodnotenia certifikovaných účtovníkov alebo etických pravidiel sa prerokúva a rieši interne v zamestnaneckej organizácii, a to najprv na úrovni priameho nadriadeného a až potom na vyššej úrovni riadenia, prípadne pred dozornou radou.

Čl. 11

Vzt'ah k spolupracovníkom

Certifikovaní účtovníci, predovšetkým ak sú v nadriadenom postavení voči ostatným, musia patrične rešpektovať ich právo a povinnosť formulovať a zastávať svoj názor v účtovných záležitostiach. Rozdielnosť názorov riešia profesionálnym spôsobom.

Čl. 12

Prezentácia informácií

Úlohou certifikovaného účtovníka je predkladať finančné informácie v plnom rozsahu, poctivo a profesionálne a v takej forme, aby boli zrozumiteľné.

Finančné a nefinančné informácie sa musia viesť tak, aby jasne vystihovali skutočný charakter obchodných transakcií, aktív a pasív a aby sa položky, ktoré sa v nich uvádzajú, klasifikovali a evidovali včas, vecne a správne.

Čl. 13

Účinnosť

Tento etický kódex certifikovaného účtovníka Slovenskej komory certifikovaných účtovníkov nadobúda účinnosť 14. októbra 2004.

Etický kódex

Schválil

zjazd

Slovenskej komory certifikovaných účtovníkov
14. októbra 2004 v Bratislave